

Jistis Anviwònman nan Jesyon Dechè Agrikòl

Nan sezon prentan ak ete 2023, chèchè nan University of Maryland, College Park te òganize entèvyou ak yon ti gwooup ak manm kominote nan twa kote ozalantou Eastern Shore nan Maryland pou aprann kijan tretman ak jesyon dechè agrikòl afekte kominote lokal yo. Fey enfòmasyon sa a gen ladanl sa nou te aprann nan travay sou teren an nan yon entwodiksyon sou pwoblèm jistis anviwònman pou fèmye, rezidan, ak moun kap prandesizyon nan tout kominote Eastern Shore yo.

Jistis Anviwònman

Jistis anviwònman adrese distribisyon inegal polyan yo nan anviwònman nou an. Polyan yo ka gen ladan yo pwodwi chimik ak sibstans biyolojik ki lakòz enpak negatif sou sante, men yo ka gen ladanl tou bri fò oswa bri tout tant, sant ekzajere oswa ki toujou la, ak ekleraj atifisyèl ki pa apwopriye ak anwiyan. Kote anvviwonmantalis yo konsantre kovèvason yo nan sa ki gen pou we sou enpak endistri sou ekosistèm lokal ak mondyal la, Anviwonmantism ki oryante sou jistis konsène ak kiyès ki afekte pa efè negatif endistri a, kote enpak sa yo santi yo, ak kijan desizyon sou lokalizasyon aktivite polyan yo pran. Nou tande pale de plizyè pwoblèm ki gen rapò ak polisyon jesyon dechè agrikòl pandan entèvyou nou yo nan Eastern Shore, tankou odè ak bri ki soti nan operasyon fèm yo ak jesyon DAF (Dissolved Air Flotation), ak nivo nitrat ki wo nan tè ak dlo nan zòn lan.

“Pa Gen Anyen Pou Nou San Nou”

Kòm yon mouvman, jistis anviwònman te kòmanse kòm yon kowalisyon anviwònmanis, gwooup dwa sivil, ak gwooup relijye. Jodi a, li elaji pou gen landanl manm gouvènman an, lidè sivil yo, akademisyen, lidè biznis yo, ak fèmye yo.

Refren "pa gen anyen pou Nou San Nou"—yon tèm kle nan mouvman jistis anviwònman—vle di bezwen

Foto: Adobe Stock

kominote yo ki te istorikman viktim enjistik anviwònman yo pou yo patisipe nan desizyon sou jan tè yo ap itilize nan zòn kote yap viv la. Yo konnen Kominote sa yo kòm popilasyon sosyalman vilnerab. Yo gen ladan yo gwooup tankou minorite rasyal ak etnik ki te istorikman pa fè pati legalman nan desizyon gouvènman ak biznis yo sou kote pou mete endistri polyan yo ak kijan pou jere dechè yo. Lòt gwooup ki sosyalman vilnerab, timoun ak gramoun (ki gen plis risk sou enpak negatif sou sante yo akòz polyan anviwònman), imigran ki fenk vinin ki ka pa vreman konnen sistèm gouvènman Ameriken an, ak moun ki pa pale byen anglè.

Pou anpil moun nan gwooup sa yo, yon pwoblèm kle nan jistis anviwònman se jwenn kontwòl sou anviwònman yo, ak fòs politik ak ekonomik ki afekte lavi yo. **Sa a rete yon vre pwoblèm ki pa afekte gwooup sa yo de manyè diferan.** Nan travay nou ak kominote nan Eastern Shore, egzanp, nou tande nan men manm kominote a ke pandan sant/odè ki soti nan fètilizasyon jaden afekte tout moun nan yon rejon menm jan, kèk gwooup—espesyalman travayè imigran ak minorité—te santi yo pa gen okenn mo sou kijan oswa kilè fètilizan yo te itilize.

Kominote moun yo idantifye ak ras kote yo sòti: Ki moun yo ye e poukisa yo enpòtan?

kominote moun yo idantifye ak ras kote yo sòti yo te fè fas ak diskriminasyon enpòtan nan Etazini, ki enkli baryè legal ak sosyal pou viv nan bon zòn ak mete yo sou kote nan desizyon sou kibò itilizasyon tè endezirab tankou endistri ak enstalasyon jesyon dechè yo lokalize."

Pandan ke restriksyon sou kote kay minorite rasyal ak etnik yo ka viv yo kounye a ilegal, efè yo, tankou valè pwopriyete ki diminye akòz itilizasyon tè ki pa dezirab nan vwazinaj la, te kite anpil kominote moun yo idantifye ak ras kote yo sòti bloke nan zòn ki gen gwo eksposizyon ak danje anviwònman. Egzanp, Afriken Ameriken yo jodi a gen plis chans pou yo viv nan zòn ki gen plis chans eksposizyon ak polyan lè ki lakòz opresyon, yon disparite ki te rete menm lè polyan lè yo te diminye anjeneral. Anplis de sa, kaykominote moun yo idantifye ak ras kote yo sòti gen plis chans pou yo lokalize lwen resous ki ta ka ede yo diminye enpak negatif pou viv nan zòn sa yo, tankou swen sante bon jan kalite.

Nan Eastern Shore, moun yo idantifye ak ras kote yo sòti yo egziste nan tout rejyon an, nan vil, ti bouk, ak zòn riral. Yo kenbe travay nan tout sektè ak nivo revni, tankou kòm fèmye ak travayè fèm. Sepandan, yo preske pa preznan domèn travay ki pi pwospè ak estab yo. Nan ti gwoup an, nou te tande ke moun yo idantifye ak ras kote yo sòti yo kontinye fè fas ak defi pou jwenn travay ki an sekirite ak estab, menm bagay pou angajman nan men gouvènman lokal yo ak gwoup biznis yo. Nou te tande tou moun ki enplike lokalman sou defi ekonomik ke kominote riral blan yo fè fas tou, ki te vin pi mal pandan kondisyon ekonomik yo te degrade nan tout rejyon an anjeneral. Pandan ke popilasyon blan sa yo pa te fè menm eksperyans diskriminasyon estriktilè ke kominote moun yo idantifye ak ras kote yo sòti yo nan rejyon an fè fas, anpil nan decision ak inisyativ ki ka ede kominotemoun yo idantifye ak ras kote yo sòti yo ka ede kominote blan pòv yo tou.

Sa nou aprann:

Pandan angajman nou ak kominote nan Eastern Shore, nou aprann kèk leson kle sou kijan pwoblèm jistis anviwònman manifeste nan kominote agrikòl nan tout rejyon an.

- Ekspozisyon ak danje dechè agrikòl yo afekte menm jan tout gwoup rasyal ak etnik, men aksè a resous pou diminye yo tankou swen sante pa egal pou tou mount.* Rezidan yo idantifye move sant/odè kòm pi gwo danje anviwònman ki preznan kominote lokal yo epi yo fè konnen ke tout gwoup rasyal ak etnik gen menm chans pou yo ekspose a li. Lòt danje anviwònman yo note yogen ladanal ekspozisyon ak amonyak ki soti nan dechè volay ak ki gen rapò ak DAF, ak nivo nitrat ki wo nan dlo yo. Patisipan nan ti gwoup la ak moun kap fè entèvyou yo te pataje, sepandan, popilasyon ki an minorite ak imigran ki anplwaye nan agrikilti, espesyalman moun ki nan ti fèm agrikòl yo, gen mwens chans pou yo gen aksè ak asirans sante oswa medicaman bon jan kalite. Pandan ke aksè ak swen sante se yon defi nan rejyon an, gwoup sa yo pa afekte menm jan, sa ki ka debouche sou plis danje toujou. Nou te tande sa anpil nan patisipan kite nan ti gwoup nan sid Delmarva (Wicomico and Worcester Counties).

- Kominote vulnerab yo souvan pa okouran de novo teknoloji jesyon dechè yo adopte jiskaske yo deja nan kominote yo, epi lè yo konnen, yo pa vreman gen opòtinite pou fè tande vwa yo.* Fèmye endividyle yo pran desizyon pou adopte epi itilize teknoloji jesyon dechè agrikòl nan fèm yo avèk sipò ak ankourajman nan pwogram leta tankou *Maryland's Animal Waste Management Technology Fund*. Gen kèk prèv ki egziste ki montre ke dijestè anayewobik sou plas yo ka pi sekirize/bon pase pratik jesyon dechè konvansyonèl yo epi yo ka diminye danje anviwònman pou kominote nan zòn la. Sepandan, patisipan kominote moun yo idantifye ak ras kote yo sòti yo nan ti gwoup nou yo te opoze ak desizyon leta pou sipòtè adopsyon teknoloji sa yo nan kominote yo san yo pa angaje yo. Kòm plizyè fèmye te fè remake nan konvèsasyon nou yo, politik leta aktyèl la pèmèt yo batì enstalasyon ki gen rapò ak agrikilti sou pwopriyete swivan lalwa. Sepandan, enpak global dijestè yo se yon sous enkyetid prensipal pou kominote vulnerab yo paske moun kap pran desizyon ki sipòtè teknoloji sa a ka pa konsidere potansyèl danje endirèk yo. Danje endirèk sa yo ka gen ladan plis limyè, bri, ak polisyon lè ki se rezulta operasyon agrikòl lokal yo k ap elaji nan gradyèlman akòz ogmantasyon kapasite jesyon dechè yo oswa ogmantasyon trafik kamyon nan zòn la akòz fèmye ki gen dijestè kap resevwa frè pou aksepte dechè ki soti nan fèm ak kominote vwazen yo.

Solisyon pou defi sa yo ka benefisyé a tout moun. Se envestisman nan amelyorasyon nan sistèm swen sante a, ki gen ladaml enstalasyon bon jan kalite sant sante ak lopital ak aksè ak asirans nan Eastern Shore ap yon avantaj pou tout rezidan zòn nan, ap bay plis sèvis ki nesesè ak ede kenbe yon kominote ki pi an sante anjeneral. Menm jan an tou, lè nou pèmèt plis vwa, espesyalman nan kominote vilnerab yo, nan desizyon sou kijan itilizasyon tè agrikòl ak jan sistèm jesyon dechè yo dwe ye, nou ka kreye yon pi bon anviwònan pou tout moun, ak jwenn yon pi gwo patisipasyon nan men fèmye ak lòt manm kominote yo menm jan an.

Enfòmasyon ak kontak

Eric Burnstein: eburnste@umd.edu

Dr. Priscila Alves: pbralves@umd.edu

Dr. Stephanie Lansing: slansing@umd.edu

Dr. Marcus D. Hendricks: mdh1@umd.edu

Pou plis enfòmasyon sou seri fich teknik the Animal Waste Technology and the Maryland Animal Waste Technology Assesment ki te soumèt bay the Maryland Department of Agriculture, ale nan <https://go.umd.edu/AWTF>.

Finansman

Materyèl sa a baze sou travay ki jwenn sipò the Maryland Department of Agriculture anba sibvansyon # MDA-2072-FY22.

University of Maryland, Stormwater Infrastructure Resilience and Justice (SIRJ) Lab, School of Architecture, Planning and Preservation, College Park MD, 20742

Lè w ap site piblikasyon sa a, tanpri itilize fòma ki sijere anba:

Burnstein, E., Sanford, M., Alves, P., Costa, H., & Hendricks, M. (2024). *Environmental Justice in Agricultural Waste Management* (EBR-2023-0690). University of Maryland Extension. go.umd.edu/EBR-2023-0690.

ERIC BURNSTEIN

eburnste@umd.edu

MIMI SANFORD

sanfordm@umd.edu

PRISCILA ALVES

pbralves@umd.edu

HIGOR COSTA

higor.brito@estudante.ufcg.edu.br

MARCCUS

HENDRICKS

mdh1@umd.edu

Piblikasyon sa a, *Environmental Justice in Agricultural Waste Management* (EBR-2023-0690), se yon pati nan yon koleksyon ki pwodwi pa University of Maryland Extension nan he College of Agriculture and Natural Resources.

Enfòmasyon ki prezante yo te rankontre estanda revizyon parèy UME, ki enkli revizyon teknik entèn ak ekstèn. Pou èd nan jwenn aksè nan piblikasyon sa a oswa nenpòt piblikasyon UME, kontakte: itaccessibility@umd.edu

Pou plis enfòmasyon sou sijè sa a ak lòt, vizite sit entènèt University of Maryland Extension nan extension.umd.edu

Pwogram, aktivite, ak enstalasyon inivèsite yo disponib pou tout moun san konsiderasyon pou ras, koulè, sèks, idantite oswa ekspresyon sèks, oryantasyon seksyèl, estati sivik, laj, orijin nasional, afilyasyon politik, andikap fizik oswa mantal, reliyion, estati veteran pwoteje, enfòmasyon jenetik, aparans pèsonèl, oswa nenpòt lòt klas ki pwoteje legalman.